

**İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.'NİN ENERJİ PİYASALARI İŞLETME A.Ş.
ORGANİZE TOPTAN DOĞAL GAZ SATIŞ PİYASASINDA YÜRÜTECEĞİ MERKEZİ UZLAŞTIRMA
HİZMETİ VE BU HİZMETE İLİŞKİN ESASLAR PROSEDÜRÜ**

**BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler**

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Prosedürün amacı, İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi'nin, Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası'nda Merkezi Uzlaştırma Kuruluşu olarak vereceği nakit takas ve teminat yönetimi hizmetlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Prosedür, İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi'nin Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası'nda Merkezi Uzlaştırma Kuruluşu olarak vereceği nakit takas ve teminat yönetimi hizmetlerine yönelik üyelik, takas, temerrüt, teminat, gelir ve diğer konulara ilişkin hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Prosedür, 30.12.2012 tarihli ve 28513 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 77 nci maddesi, 30.05.2013 tarih ve 28662 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Merkezi Takas Kuruluşlarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmelik, 31.03.2017 tarihli 30024 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası Yönetmeliği, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun 09/03/2017 tarihli toplantısında alınmış olan 6957-1 sayılı Karar ile kabul edilen Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası İşletim Usul ve Esasları ve 08.03.2018 tarihli toplantısında alınmış olan 7727 sayılı Karar ile kabul edilen BOTAŞ İletim Şebekesi İşleyiş Düzenlemelerine İlişkin Esaslar ve 29/05/2018 tarihinde Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi ile İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi arasında imzalanan Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası Nakit Takas ve Teminat Yönetim Hizmetine Dair Merkezi Uzlaştırma Kuruluşu Anlaşmasına dayanılarak düzenlenmiştir.

Tanım ve kısaltmalar

MADDE 4- (1) Bu Prosedür'de geçen;

- a) Aracı banka: Piyasa katılımcılarının, Piyasa alacakları ile çekilebilir nakit teminat tutarlarının otomatik olarak aktarılması için Takasbank sistemine tanımladıkları bankayı,
- b) Avans: Bir gaz gününe ilişkin ticaret aralığında gerçekleştirilen piyasa işlemlerine ait kesinleşmiş eşleşmeler sonucu yapılan mahsuplaşmaya istinaden, vergiler hariç, oluşan ödemeyi,
- c) Dengesizlik Teminatı: Piyasa katılımcılarının/Sistem kullanıcılarının iletim sistemindeki dengesizliklerinin uzlaştırılmasına ilişkin hesaplar baz alınarak yatırımları gereken teminatı,
- ç) DİBS: Devlet iç borçlanma senetlerini,
- d) Doğal Gaz Piyasası/Piyasa: Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasasını
- e) EFT: Türk Lirası cinsinden ödeme gönderilmesini sağlayan Elektronik Fon Transfer sistemini,
- f) EMKT: Elektronik Menkul Kıymet Transfer Sistemi'ni,
- g) EPİAŞ: Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.'yi,

- ğ) EUR: Avrupa Para Birimi'ni,
- h) Fatura İşlem Teminatı: Piyasa katılımcılarının/Sistem kullanıcılarının ilgili fatura dönemi içinde STP'de gerçekleştirdiği işlemlerden doğacak KDV ve Piyasa İşletim Ücreti ödemelerine ilişkin yatırımları gereken teminatı,
- i) Gaz günü: Saat 08.00'da başlayıp ertesi gün saat 08.00'da sona eren 24 saatlik zaman dilimini,
- i) Genel Müdür: İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi Genel Müdürü'nü,
- j) Günlük İşlem Teminatı: Piyasa katılımcılarının STP'de alış yönlü teklif verebilmeleri için yatırımları gereken teminatı,
- k) Katılımcı Anlaşması: Merkezi Uzlaştırma Kuruluşu tarafından hazırlanan ve Piyasa İşletmecisi tarafından onaylanan, piyasa katılımcıları ile Merkezi Uzlaştırma Kuruluşu arasında teminat yönetimi ve nakit takas hizmetlerine ilişkin olarak imzalan anlaşmayı,
- l) Merkezi Uzlaştırma Kuruluşu/Takasbank: Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası Yönetmeliği ile belirlenen mali işlemlerin yürütülmesinde kendisinden hizmet alınan ve 06.12.2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre Merkezi Takas Kuruluşu olarak yetkilendirilen Takasbank'ı,
- m) Nakit takası: Piyasa'da gerçekleşen işlemlerle ilgili olarak ortaya çıkan nakit takas yükümlülüklerinin, Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.'nin görüşü alınmak suretiyle Takasbank tarafından belirlenen süre ve şartlarda, piyasa katılımcıları tarafından yerine getirilmesi suretiyle Takasbank tarafından taraflar arasında fon transferini sağlayan süreçlerin tamamını,
- n) Piyasa Katılımcısı/Katılımcı: Sürekli Ticaret Platformunda işlem yapma hakkı bulunan sistem kullanıcılarını,
- o) Piyasa İşletmecisi: Sürekli Ticaret Platformunu kuran ve işleten, piyasa işletim lisansı sahibi Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.'yi,
- ö) Piyasa İşletim Usul ve Esasları (PUE): Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun 09/03/2017 tarihli toplantısında alınmış olan 6957-1 sayılı Karar ile kabul edilen Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası İşletim Usul ve Esasları'nı,
- p) Serbest hesap: Üyelerin Takasbank nezdindeki TL (11) ve döviz (11YP) serbest cari hesaplarını,
- r) Sistem: Takasbank sistemini,
- s) Sürekli Ticaret Platformu (STP): Piyasa İşletmecisi tarafından Yönetmelik çerçevesinde organize toptan doğal gaz satış piyasasına yönelik olarak kurulan ve elektronik ortamda işletilen ticaret platformunu,
- ş) SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication): Uluslararası finansal telekomünikasyon ağı ve mesajlaşma altyapısını,
- t) ŞİD/İletim Şebekesi İşleyiş Düzenlemeleri: BOTAŞ İletim Şebekesi İşleyiş Düzenlemelerine İlişkin Esaslar'ı,
- u) Takasbank: Merkezi Uzlaştırma Kuruluşu olarak yetkilendirilen İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'yi,
- ü) TCMB: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nı,
- v) USD: ABD para birimini,
- y) Üye: Doğal Gaz Piyasası'nda işlem yapma yetkisi olan piyasa katılımcısı ve Doğal gaz iletim sisteminden gaz alan veya sisteme gaz temin eden veya sistem üzerinden transit gaz geçişi yapan sistem kullanıcılarını,
- z) Yönetmelik: Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası Yönetmeliği'ni ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Üyelik ve Hesaplara İlişkin Esaslar

Üyelik şartları

MADDE 5- (1) Piyasa'ya yönelik nakit takas ve teminat yönetimi hizmetlerini almak için aşağıdaki üyelik şartlarının sağlanmış olması gerekir.

a) Piyasa'da ilgili mevzuata aykırılıklar sebebiyle işlem yapma yetkisinin kaldırılmamış olması,

b) İçeriği Takasbank tarafından belirlenen sözleşme, taahhütname ve anlaşmaların imzalanarak ibraz edilmiş olması,

c) Takasbank nezdindeki işlemlerini gerçekleştirmek amacıyla, Takasbank tarafından belirlenerek üyelere duyurulan teknik alt yapının oluşturulması ve işlerliğinin sağlanması için gerekli tedbirlerin alınmış olması,

ç) Takasbank nezdinde kendi namına, teminat ve ödemelere ilişkin işlemlerin gerçekleşmesine yönelik olarak nakit ve teminat hesabının zamanında ve doğru bir şekilde açılması.

Üyelik başvuru ve kabulü

MADDE 6- (1) Üyelik için başvuracak kuruluşların, Takasbank'a hitaben başvuru talebini yazılı olarak iletmeleri ve ekinde üyelik için aranan şartların yerine getirildiğini tevsik eden aşağıda yer alan bilgi ve belgelerin teslim edilmesi gerekmektedir.

a) Takasbank ile Merkezi Uzlaştırma Kuruluşu-Katılımcı Anlaşması,

b) Doğal Gaz Piyasası Faaliyetleri Kapsamında Faks Cihazı ile İstanbul Takas Ve Saklama Bankası A.Ş.'ye Gönderilecek Müşteri Talimatları İle İlgili Uygulama Sözleşmesi,

c) Doğal Gaz Piyasası Nakit, Kıymet, Teminat ve Elektronik EFT Talimatı Taahhütnamesi,

ç) Aracı Banka hesap bilgileri bildirimleri,

d) Doğal Gaz Piyasası Katılımcısı Üye Kullanıcı Beyanı,

e) Doğal Gaz Piyasası Katılımcıları Ortak Sorumluluk Taahhütnamesi,

f) Üye İşleri Ekibi tarafından talep edilen diğer bilgi ve belgeler.

(2) Üyelik başvurusu kabul edilen kuruluşun Takasbank nezdinde faaliyetlerine başlayabilmesi için üyelik başvurusunun uygun görüldüğünün tebliğini takiben,

a) Üyelik ücretini yatırması

b) Üyelik teminatını yatırması

c) Takasbank sistemi üzerinde üye adına işlem yapacak olan personeli yetkilendirmesi gerekir.

(3) Üyelik işlemlerinin tamamlanmasını müteakip Piyasa Katılımcıları/Sistem Kullanıcıları, Üye İşlemleri Ekibi tarafından kendileri için tanımlanan kullanıcı kodları, şifre, parola ve sms şifreleriyle internet üzerinden Takasbank'ın Doğal Gaz Piyasası uygulamasına giriş yaparak Piyasa işlemlerini gerçekleştirirler.

Üyelerin genel yükümlülükleri

MADDE 7 - (1) Üyelerin aşağıda belirtilen hususlara uyması zorunludur:

a) Takasbank tarafından belirlenen sürelerle uymak, Prosedür ve ilgili diğer mevzuatla Piyasa takas işlemlerine ilişkin olarak belirlenen tüm ilke ve kurallara uygun hareket etmek,

b) Takasbank tarafından talep edilen ücret, komisyon ve benzeri yükümlülükleri süresi içinde yerine getirmek,

c) Prosedür kapsamındaki iş ve işlemleri ile ilgili olarak Takasbank tarafından gerekli görülen hususlarda talep edilecek her türlü bilgi ve belgeyi vermek ve Takasbank yetkililerince yapılacak incelemelerde her türlü desteği sağlamak,

ç) Takasbank'ın yapacağı işleyiş ve uygulama değişikliklerine belirlenen süreler içerisinde uyum sağlamak ve testlere iştirak etmek,

d) Prosedür kapsamındaki diğer yükümlülüklerini süresi içerisinde ve eksiksiz olarak yerine getirmek.

(2) Herhangi bir üyenin, yükümlülüklerini kısmen veya tamamen yerine getiremeyeceğini öngörmesi halinde, durumun sebeplerini de içeren tüm tevsik edici bilgi ve belgelerle birlikte ivedilikle EPIAŞ'a ve Takasbank'a bildirim yapması zorunludur. Söz konusu bildirim, Takasbank'ın Prosedür'de belirlenen tedbirleri almasına engel teşkil etmez.

(3) Üyeler, Prosedür kapsamında düzenlenen faaliyetler çerçevesinde gerçekleştirmiş olduğu işlemlere ilişkin tüm yükümlülüklerin ifası ile çalışanlarının görevleri çerçevesinde yaptıkları işlerden sorumludur.

(4) Üyeler işlemlerini yetkilendirdiği personel adına tahsis edilen kullanıcı kodu ve şifreleri kullanarak uzaktan erişim yoluyla gerçekleştirirler. Tahsis edilen şifre kullanılarak Takasbank sisteminde yapılan işlemler ile şifrenin yetkisiz kişilerce kullanımından doğan sorumluluk Üyeye aittir.

(5) Takasbank sistemine erişimin mümkün olmadığı durumlarda işlemler Üyeyi temsil yetkisi bulunan kişilerce verilecek yazılı talimatlar çerçevesinde Takasbank tarafından gerçekleştirilebilir.

Üyelerin takas ve teminat işlemlerine ilişkin yükümlülükleri

MADDE 8 - (1) Üyelerin takas ve teminat işlemlerine ilişkin aşağıdaki yükümlülükleri yerine getirmesi gerekmektedir:

a) EPIAŞ tarafından kendilerine bildirilen avans ödeme bildirimleri ve faturalara ilişkin olarak ödemelerin bankalar vasıtasıyla Takasbank'a zamanında ve doğru bir şekilde yapılmasından ve bunların Takasbank ekranları vasıtasıyla izlenmesinden,

b) Takasbank nezdindeki hesabına gelen nakit ve nakit dışı kıymetlerin teminat, avans ve fatura ödemeleri için kullanılmasını sağlayacak işlemlerin Takasbank ekranları vasıtasıyla yapılmasından,

c) Ödeme yükümlülüklerini teminat altına almak için Takasbank'ta açılmış olan teminat hesaplarına, EPIAŞ tarafından bildirilen miktardaki teminatın zamanında ve eksiksiz yatırılmasından,

ç) Takasbank tarafından sunulan teminat yönetimi ve nakit takas hizmetine ilişkin olarak kendilerinden talep edilen ücret ve komisyonların, Takasbank'a zamanında ve eksiksiz yatırılmasından,

d) Takasbank'a teslim edilen imza sirkülerindeki yetkili imzalarda meydana gelen değişiklikler hakkında derhal Takasbank'a bildirimde bulunarak, yeni sirkülerin teslim edilmesinden,

e) Takasbank tarafından kendilerine verilen kullanıcı adı ve güvenlik şifrelerinin güvenliğinin sağlanmasından,

f) İşlemlerini bu Prosedürde belirtilen uygulama esaslarına uygun olarak gerçekleştirmekten.

(2) Üye, Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik ve ilgili diğer yasal mevzuat gereğince, Takasbank nezdindeki hesaplarında, işlemleri kendi namına gerçekleştirdiğini ve gerçekleştireceğini, hesaplarında, başkası namına işlem yapması halinde, Takasbank'ı işlem yapmadan önce yazılı olarak

bilgilendireceğini ve adına hareket ettiği kişilerin kimlik tespitine ilişkin belgeleri yukarıda belirtilen Yönetmelik hükümleri çerçevesinde derhal sunacağını, aksi halde, Takasbank'ın, önceden bir ihtar göndermeksizin işlemleri kabul etmekten imtina etme ve sözleşmeleri tek taraflı olarak fesih etme hakkı bulunduğunu kabul, beyan ve taahhüt eder.

Üye faaliyetlerinin durdurulması ve üyelikten çıkarma

MADDE 9 - (1) Yetkisi kaldırılan Üyelerin, EPIAŞ tarafından Takasbank Sisteminde statüsü "aktif"ten "pasif" hale getirilir.

(2) EPIAŞ tarafından faaliyetleri durdurulan, üyelikten çıkartılan veya kendi yazılı talebi doğrultusunda üyelikten ayrılmak isteyen üyelerin Prosedür kapsamında yer alan işlemlerden kaynaklanan yükümlülükleri devam eder.

(3) Takasbank, faaliyetleri durdurulan veya üyelikten çıkarılan kurumun takas işlemlerinin tamamlanması amacıyla aşağıdaki tedbirler dâhil gerekli gördüğü her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

a) Üyenin doğrudan Takasbank nezdindeki hesapları üzerinde işlem yapmasını engellemek,

b) Takas borçlarının kapatılması amacıyla üyenin takas alacaklarını kullanmak,

c) Üyenin Takasbank nezdinde serbest hesaplarında bulunan varlıklarına başvurmak.

Üye hesapları

MADDE 10 - (1) Takas işlemleri, Takasbank nezdinde "11-Üye serbest cari hesabı" üzerinden gerçekleştirilir. İşlem, teminat ve komisyon hesapları, üyelik işlemlerinin tamamlanması ile Takasbank sisteminde otomatik olarak açılır.

Aracı bankaların tanımlanması

MADDE 11 - (1) Üyeler, Piyasa'dan doğan avans ve fatura ödemelerine ilişkin alacakları ile TL, USD, EUR ve DİBS cinsinden çekilebilir teminat tutarlarını, aracı banka hesaplarına EFT/SWIFT/EMKT aracılığı ile otomatik olarak aktarabilmek için gerekli Aracı Banka hesap numarasını Takasbank sistemine tanımlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Takas Esasları

Takasbank'ın sorumluluğu

MADDE 12 - (1) Takasbank, nakit takası ve teminat yönetimi hizmeti ile ilgili olarak bu Prosedür ile üstlendiği yükümlülükler dışındaki üyelerin EPIAŞ ve diğer üyelere karşı yükümlülüklerinden dolayı sorumlu değildir.

Takasa ilişkin genel esaslar

MADDE 13- (1) Nakit takas işlemleri, Takasbank sistemi üzerinden gerçekleştirilir.

(2) Üyeler Takasbank'ın sağladığı web alt yapısı ile Takasbank sistemine erişerek işlemlerini gerçekleştirirler.

(3) Üyelerin takasa konu işlemlerinden doğan hak ve yükümlülükleri Takasbank tarafından belirlenen hesaplar üzerinden hesaben sonuçlandırılır.

(4) İşlemlerin takas tarihi ve süresi içerisinde tamamlanacağı hususunda Takasbank'ın herhangi bir garantisi bulunmaz. Takas işlemlerinin süresi içerisinde tamamlanması borçlu üyelerin yükümlülüklerini zamanında yerine getirmesi koşuluna bağlıdır.

(5) Piyasa’da gerçekleştirilen işlemlere ilişkin yükümlülükler takas tarihinde, ilgili takas hesapları kullanılarak yerine getirilir.

a) EPIAŞ tarafından bildirilen borç tutarı, borçlu üyenin Takasbank nezdinde oluşturulan serbest cari hesabından tahsil edilir.

b) EPIAŞ tarafından bildirilen alacak tutarı, alacaklı üyenin Takasbank nezdinde oluşturulan serbest cari hesabına aktarılmasını takiben üyenin varsa eksik teminatı tamamlanır ve kalan alacak tutarı üye tarafından Takasbank sistemine tanımlanmış olan aracı banka hesaplarına EFT aracılığıyla otomatik olarak gönderilir.

(6) Takas işlemlerinden kaynaklanan nakit yükümlülüklerinin ödenmesinde işlemlerin gerçekleştiği para biriminin kullanılması esastır.

Netleştirme

MADDE 14 - (1) Avans işlemleri için, EPIAŞ tarafından brüt borç/alacak bilgilerinin gönderildiği gün (T günü), brüt borç/alacak bilgileri üzerinden üye bazında netleştirme yapılarak net borçlar/alacaklar hesaplanır. Net borç/alacak arasındaki fark, EPIAŞ borç-alacağı olarak hesaplanır. Netleştirme sonrası oluşan net borç/alacak bilgileri Takasbank ekranlarında gösterilir.

(2) Fatura işlemleri için, EPIAŞ tarafından aylık olarak brüt borç/alacak bilgileri ve net borç/alacak bilgileri üye bazında gönderilir. Net borç/alacak bilgileri Takasbank ekranlarında dönem bazında gösterilir.

Takas işlemlerine ilişkin süreler

MADDE 15 - (1) Takas süreleri aşağıdaki şekildedir.

Avans Borç Kapatma (Katılımcı - temerrütsüz)	T+1	14.00
Avans Borç Kapatma (Katılımcı - temerrütlü)	T+1	14.00-17.00
Avans Otomatik Borç Kapatma	T+1	14.00
Avans Alacak Dağıtım	T+1	17.00 ‘a kadar
Fatura Borç Kapatma	Tebliğ tarihini takip eden 4 üncü işgünü (T+4)	Gün sonuna kadar
Fatura Otomatik Borç Kapatma	Tebliğ tarihini takip eden 5 inci işgünü (T+5)	Gün başında
Fatura Alacak Dağıtım	Tebliğ tarihini takip eden 5 inci işgünü ve takip eden günlerde	Güniçinde belirlenmiş periyotlarda
EFT (Minimum alt limit dahilinde)	Günde 2 defa	Güniçinde belirlenmiş periyotlarda

(2) Teknik aksaklık ve benzeri olağanüstü hallerde takas süresi Genel Müdür tarafından geçici olarak değiştirilebilir.

(3) Yarım iş günlerinde takas işlemi gerçekleştirilmez. Hafta sonu ve resmi tatil gününden önceki iş günü gerçekleştirilen avans bildirimleri için takas, hafta sonu ve resmi tatili takip eden ilk iş günü gerçekleştirilir. Hafta sonu ve resmi tatil günlerinde gerçekleştirilen işlemlere ilişkin avans bildirimleri için takas, hafta sonu ve resmi tatili takip eden ikinci iş günü gerçekleştirilir.

Avans borçlarının tahsili

MADDE 16 - (1) Borçlu üyeler, Takasbank nezdindeki 11 serbest cari hesaplarına EFT aracılığıyla, işlem gününü takip eden ilk iş günü (T+1) takas son saatine kadar borç tutarlarını gönderirler.

(2) Takasbank sisteminde, üyelerin 11 serbest cari hesaplarından, takas son saatine kadar tahsil edilen borçlar “Avans Takas Havuzu”, takas son saati sonrası ve ilerleyen günlerde tahsil edilen borçlar ise “Avans Temerrüt Havuzu” hesaplarına aktarım yapılarak nakit borçlar kapatılır. Kısmi borç kapatma mümkündür.

(3) Saat 14.00 itibarıyla üyeler tarafından kapatılmayan nakit borçları, üyenin serbest cari hesabından otomatik olarak kapatılır. Serbest hesapta bakiye yetersiz ise üyenin günlük işlem teminatına başvurulur.

(4) Serbest hesap ve günlük işlem teminatından kapatılan borçlar için temerrüt faizi hesaplanmaz.

Avans alacaklarının dağıtımı

MADDE 17 - (1) Alacaklar, saat 17.00'a kadar dağıtılır. Alacak dağıtımında kalan tutar tüm üyelere oransal olarak dağıtılır.

(2) Avans alacakları, "Avans Takas Havuzu" hesabından üyelerin 11-serbest cari hesaplarına dağıtılır.

(3) Avans alacağı ile katılımcının eksik fatura işlem ve dengesizlik teminatının bulunması durumunda, sırası ile fatura işlem ve dengesizlik teminatı otomatik olarak tamamlanır. Kalan alacak tutarı, katılımcının aracı banka ya da temlik banka hesabına EFT ile gönderilir.

Fatura borçlarının tahsili

MADDE 18 - (1) EPİAŞ tarafından, dengesizlik ve fatura işlem teminatına konu borç alacak bilgilerinin ayrı olacak şekilde belirtildiği fatura dosyasının Takasbank'a gönderildiği tarih tebliğ tarihidir. Fatura borcu son ödeme tarihi, tebliğ tarihini takip eden 4 üncü iş günüdür (T+4).

(2) Üyeler, tebliğ tarihinden son ödeme tarihi gün sonuna kadar Takasbank nezdindeki serbest cari hesaplarından nakit borçlarını kapatabilir.

(3) EPİAŞ'ın borcu olması durumunda, borç son ödeme tarihi gün başında EPİAŞ'ın Takasbank nezdinde açılan EPİAŞ hesabından kapatılır.

(4) Son ödeme tarihinde üyeler tarafından kapatılmayan nakit borçları, ertesi iş günü (T+5) üyenin serbest cari hesabında nakit olması durumunda otomatik olarak kapatılır. Serbest hesaptan kapatılan kısım için öncelikli olan borç fatura işlem borcudur. Serbest hesapta bakiye yetersiz ise dengesizlik teminatına ilişkin borç için katılımcının dengesizlik teminatına, fatura işlem teminatına ilişkin borç için fatura işlem teminatına başvurulur.

(5) Serbest hesap ve nakit teminat fazlasından kapatılan borçlar için temerrüt faizi hesaplanmaz.

(6) Bulundurulması gereken nakit teminatından kapatılan borçlar için temerrüt faizi hesaplanır.

(7) Takasbank sisteminde, üyelerin 11 serbest cari hesaplarından, takas son saatine kadar tahsil edilen borçlar "Fatura Takas Havuzu", takas son saati sonrası ve ilerleyen günlerde tahsil edilen borçlar ise "Fatura Temerrüt Havuzu" hesaplarına aktarım yapılarak nakit borçlar kapatılır. Kısmi borç kapatma mümkündür.

Fatura alacaklarının dağıtımı

MADDE 19 - (1) EPİAŞ tarafından bildirilen fatura net borç/alacak bilgileri Takasbank ekranlarında dönem bazında gösterilir.

(2) Fatura alacağı son ödeme tarihi, tebliğ tarihini takip eden 5 inci iş günüdür. Katılımcıların EPİAŞ'a kestiği fatura bilgilerinin EPİAŞ tarafından onaylandığı gün tebliğ tarihidir.

(3) Fatura alacak dağıtımında öncelik sırası EPİAŞ tarafından belirlenir.

(4) Fatura alacak son ödeme tarihi gelmiş olan üyenin alacağı, gün başından itibaren belirlenen periyotlarda ilgili döneme ait fatura takas ve fatura temerrüt takas havuzu kontrol

edilerek yeterli bakiye bulunduğunda, Takasbank nezdindeki katılımcı serbest cari hesabına aktarılır.

(5) Fatura alacağı ile katılımcının eksik fatura işlem ve dengesizlik teminatının bulunması durumunda, sırası ile fatura işlem ve dengesizlik teminatı otomatik olarak tamamlanır. Kalan alacak tutarı, katılımcının aracı banka ya da temlik banka hesabına EFT ile gönderilir.

(6) İlgili döneme ait fatura takas ve fatura temerrüt takas havuzunda yeterli bakiye bulunmaması durumunda, sıradaki alacak kısmı olarak ödenir.

Temlik işlemleri

MADDE 20- (1) Katılımcılar temlik sözleşmelerini EPİAŞ' a teslim etmekle yükümlüdür.

(2) Temlik koşulları, EPİAŞ tarafından katılımcı bazında Takasbank sistemine tanımlanır.

(3) Katılımcıların temlik ödemeleri günlük yapılır.

(4) EPİAŞ'ın tanımlamış olduğu temlik bilgilerine istinaden avans ve fatura ödemeleri temlik koşulları çerçevesinde Takasbank tarafından gerçekleştirilir.

(5) Temlik işlemleri kapsamında, katılımcıların serbest cari hesaplarına avans ya da fatura alacağı olarak geçen tutarlar sistemde tanımlı olan temlik hesabına EFT ile gönderilir.

(6) Bankalara yapılan yasal merci bildirimleri çerçevesinde, icra tanımlaması, Takasbank tarafından da gerçekleştirilebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Temerrüt işlemlerine İlişkin Esaslar

Genel temerrüt esasları

MADDE 21 - (1) EPİAŞ düzenlemeleri çerçevesinde; belirlenen takas süreleri içinde yükümlülüğünü yerine getirmeyen üyeden, 15 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen süreler dikkate alınarak, yerine getirilmeyen yükümlülük tutarı üzerinden hesaplanan temerrüt faizi ve diğer yasal yükümlülükler tahsil olunur.

Avans temerrüt ve mağduriyet ödemesi esasları

MADDE 22- (1) Piyasa katılımcısının avans borcu ödemesini T+1 iş günü en geç saat 14:00'e kadar gerçekleştirmemesi ya da saat 14.00'te yapılan otomatik borç kapatma sürecinde serbest cari hesabında ve günlük işlem teminat hesabında yeterli bakiye bulunmayan katılımcılar herhangi bir bildirim gerek kalmaksızın temerrüde düşmüş sayılırlar ve Takasbank tarafından avans temerrüt tutarı hesaplanır.

(2) Avans temerrüt tutarı hesaplamasında; katılımcıların saat 14.00 itibarıyla serbest cari hesaplarından ya da teminat fazlası hesaplarından kapatılmayan borç tutarı dikkate alınır.

(3) Takas günü borçlu katılımcı kalması nedeniyle, alacağı serbest cari hesaplarına aktarılmayan katılımcılara Takasbank tarafından avans mağduriyet ödemesi hesaplanır.

(4) Avans mağduriyet ödemesi hesaplamasında; takas günü aktarılamayan alacak tutarları dikkate alınır.

(5) Avans borcunu takas gününde kapatmayan ve avans alacağı aktarılmayan katılımcılar, bir sonraki iş günü Takasbank ekranlarından temerrütlü borç/alacak bilgilerini izleyebilir.

(6) Bir önceki döneme ait hesaplanan avans temerrüt ve mağduriyet bilgileri, her ayın ilk iş günü gün başında EPİAŞ'a toplu olarak gönderilir.

Fatura temerrüt ve mağduriyet ödemesi esasları

MADDE 23- (1) Üyelerin fatura borcunu tebliğ tarihini takip eden dört iş günü içerisinde ödememesi halinde ve tebliğ tarihini takip eden 5 inci iş günü başında serbest cari hesabında ve fatura kırılımına karşılık dengesizlik ve fatura işlem teminat hesaplarında yeterli nakit bakiye bulunmayan üyeler, herhangi bir bildirim gerek kalmaksızın temerrüde düşmüş sayılırlar ve Takasbank tarafından fatura temerrüt tutarı hesaplanır.

(2) Fatura temerrüt tutarı hesaplamasında; üyelerin son ödeme tarihi gün sonunda kapatmadıkları ve tebliğ tarihini takip eden 5 inci iş gününde üyelerin serbest cari hesaplarından ya da nakit teminat fazlalarından karşılanamayan borç tutarları dikkate alınır.

(3) EPIAŞ'ın üyelere ödeme yapacağı fatura bedelini, fatura tebliğ tarihini takip eden beş iş günü içerisinde ödememesi halinde, ödenmesi gereken tutara mağduriyet ödemesi hesaplanır.

(4) Fatura mağduriyet ödemesi hesaplamasında; üyeye son ödeme tarihinde aktarılamayan alacak tutarları dikkate alınır.

(5) Fatura borcunu son ödeme tarihinde kapatmayan ve fatura alacağı son ödeme tarihinde aktarılmayan üyeler, bir sonraki iş günü Takasbank ekranlarından temerrütlü borç/alacak bilgilerini izleyebilir.

(6) Bir önceki döneme ait hesaplanan fatura temerrüt ve mağduriyet bilgileri, her ayın ilk iş günü gün başında EPIAŞ'a toplu olarak gönderilir.

Temerrüt cezası ve mağduriyet ödemesi faizi

MADDE 24- (1) Avans temerrüt tutarı hesaplamasında kullanılan faiz oranı; saat 14.00'ten sonra yapılan ödemeler için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesine göre belirlenen faiz oranının %50'si, takip eden işgünlerinde kapatılan borçlar içinse aynı maddeye göre belirlenen faiz oranıdır.

(2) Avans mağduriyet ödemesi hesaplamasında kullanılan faiz oranı; takas gününden sonra yapılan ödemeler için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesine göre belirlenen faiz oranıdır.

(3) Fatura temerrüt tutarı hesaplamasında kullanılan faiz oranı; son ödeme tarihinden sonra yapılan ödemeler için "6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesi"ne göre belirlenen aylık faiz oranıdır.

(4) Fatura mağduriyet ödemesi hesaplamasında kullanılan faiz oranı; fatura alacak son ödeme tarihinden sonra yapılan ödemeler için "6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesi"ne göre belirlenen aylık faiz oranıdır.

Avans, fatura temerrüt tutarı ile mağduriyet ödemesi aşağıda verilen formül ile hesaplanır.

$$\begin{array}{l} \text{Avans/Fatura Temerrüt tutarı} \\ \text{Mağduriyet Ödemesi} \end{array} = \frac{\text{Matrah} * \text{Faiz Oranı}}{30} * \text{Gün}$$

(5) Temerrüt tutarı, temerrüde düşülen tarih ile yükümlülüklerin yerine getirildiği tarih arasındaki takvim günleri esas alınarak hesaplanır.

(6) Asgari temerrüt matrahı 100 TL, asgari temerrüt tutarı ise 10 TL'dir. Asgari temerrüt matrahının altındaki tutarlara temerrüt hesaplanmaz. Asgari temerrüt tutarı altında hesaplanan temerrüt tutarları için üyelere asgari temerrüt tutarı tahsil edilir.

(7) Mağduriyet ödemelerinde asgari temerrüt tutarına bakılmaksızın hesaplama yapılır.

Tahakkuk, bildirim ve tahsilat

MADDE 25 -(1) Temerrüt tutarı ve mağduriyet ödemesine ilişkin bedeller ilgili üyelerin aynı dönem faturasına borç/alacak olarak yansıtılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Teminat İşlemleri

Teminat türleri

MADDE 26 – (1) Katılımcılar, “Günlük işlem teminatı”, “Dengesizlik teminatı”, “Fatura işlem teminatı” ve “Üyelik teminatı” adı altında dört tip teminat bulundurmaları zorundadırlar.

(2) Günlük işlem teminatı, katılımcıların STP’de işlem gerçekleştirebilmek için yatırmaları yükümlü oldukları teminattır.

(3) Fatura işlem teminatı; üyelerin STP’de gerçekleştirdikleri işlemlere ilişkin avans dönemi içinde tahakkuk ettirilen borç tutarlarına veya fatura dönemi içinde gerçekleştirilen borç tutarlarına ilişkin ortaya çıkan KDV tutarlarını veya Piyasa İşletim Ücreti tutarlarını ödememeleri durumunda başvurulmak üzere alınan ve tutarı EPIAŞ tarafından belirlenen teminattır.

(4) Dengesizlik teminatı; üyelere bir fatura dönemi içinde dengesizliklerine dair tahakkuk ettirilen borç tutarlarını ödememeleri durumunda başvurulmak üzere alınan ve tutarı EPIAŞ tarafından belirlenen teminattır.

(5) Üyelik teminatı; üyelerin Takasbank nezdindeki nakit takası ve teminat yönetimi işlemlerinden kaynaklanan komisyon borçlarına karşılık üyelik aşamasında alınan teminattır.

Günlük İşlem teminatı

MADDE 27- (1) Piyasa katılımcıları, STP’de alış yönlü işlem yapmak için Takasbank nezdindeki günlük işlem teminatı hesabına nakit TL teminat yatırır. Piyasa katılımcıları günlük işlem teminatı hesabındaki nakit TL teminat tutarı kadar STP’de alış yönlü teklif verebilirler.

(2) Takasbank, piyasa katılımcılarına ait günlük işlem teminatı bilgilerini içeren dosyayı her tam iş gününde saat 11.00 ve 16.00’da EPIAŞ’a gönderir.

(3) EPIAŞ, piyasa katılımcılarının işlem limitlerini Takasbank’tan aldığı günlük işlem teminat miktarları ile sınırlar. Her teminat dosyası ile bu işlem limitleri güncellenir.

(4) Piyasa katılımcılarının günlük işlem teminatı hesabındaki nakit tutarı, ilgili katılımcının alış yönlü teklifi ve alış yönlü eşleşmesi kadar EPIAŞ tarafından bloke edilir ve katılımcının işlem limiti bu oranda azaltılır.

(5) Bir gaz günü için satış yönlü tekliflerin eşleşmesi durumunda günlük işlem teminatı tutarındaki ve işlem limitindeki değişimlere ve günlük işlem teminatlarındaki blokelerin kaldırılmasına ilişkin detaylar PUE’de yer alır.

Dengesizlik ve Fatura İşlem Teminatı

MADDE 28 – (1) Üyeler, EPIAŞ tarafından belirlenen yeterli miktarda fatura işlem ve dengesizlik teminatını bulundurmaları zorundadırlar. Teminat hesaplamalarına ilişkin uygulama esasları EPIAŞ tarafından belirlenir.

(2) Üyelerin bulundurmaları gereken fatura işlem ve dengesizlik teminat tutarları, her gün saat 15.45’te EPIAŞ tarafından Takasbank’a bildirilir. Üyelerin mevcut fatura işlem ve dengesizlik teminatları da her iş günü saat 15.00’de Takasbank tarafından EPIAŞ’a gönderilir.

(3) Takasbank tarafından; üyenin fatura işlem ve/veya dengesizlik teminatının bulundurulması gereken teminat tutarının altına düşmesi durumunda, eksik teminat bilgisi Takasbank ekranları, kısa mesaj ve elektronik posta aracılığıyla da üyelere bildirilir.

(4) Piyasa katılımcıları, Takasbank'ın yapmış olduğu bildirimde yer alan fatura işlem ve dengesizlik teminatı tutarlarını, bildirim takip eden ilk iş günü saat 15.00'e kadar tamamlar.

(5) Yarım iş günleri, hafta sonu ve resmi tatil günleri kapsamında değerlendirilir.

(6) Üyeler, teminat mektubu türündeki teminatlarını EPIAŞ'a, teminat mektubu dışındaki teminatlarını ise Takasbank'a vermekle yükümlüdür.

(7) EPIAŞ, teminat mektubu tutarlarını, teminat mektuplarının kendisine sunulmasını müteakip katılımcı bazında Takasbank'a bildirir. EPIAŞ, saat 16.00'dan sonra kendisine teslim edilen teminat mektuplarını en geç bir sonraki iş günü Takasbank'a bildirir.

(8) İlgili mevzuatlarda süreç ve yöntemlerde değişiklik olması durumunda, üst mevzuat hükümleri geçerli olur.

Üyelik teminatı

MADDE 29 - (1) Katılımcılar nakit takası ve teminat yönetimi hizmetleri karşılığında Takasbank tarafından alınacak hizmet komisyonlarının teminatı olarak 5.000,- TL nakit tutarı Takasbank'a yatırmakla yükümlüdür. Teminat tutarı, aylık komisyon tahsilatları sonrasında 5.000,- TL'nin altına düştüğünde katılımcılar tarafından eksik kısım tamamlanır. Tamamlanmayan ya da eksik kalan üyelik teminatları Takasbank tarafından üyelerin serbest hesabından re'sen tahsil edilir. Üyelik teminatları nemalandırılmaz. Üyelğin sona ermesi durumunda, Üyenin Takasbank'a olan tüm yükümlülüklerinin tahsil edilmiş olması şartıyla üyelik teminatı iade edilir.

Takasbank nezdinde teminat olarak kabul edilen değerler

MADDE 30 – (1) Üyeler, takas işlemlerinden kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilmesi amacıyla teminat olarak verilmek üzere EPIAŞ tarafından kabul edilen varlıklardan aşağıda yer alanları Takasbank nezdindeki hesaplarına yatırmak zorundadır.

- a) Nakit Türk Lirası
- b) Yabancı Para USD ve EUR
- c) Devlet İç Borçlanma Senedi (DİBS)

Günlük işlem, fatura işlem ve dengesizlik teminatlarının değerlendirilmesi

MADDE 31 – (1) Teminat olarak kabul edilen varlıklara, aşağıdaki değerlendirme katsayıları uygulanır.

Teminat Çeşidi	Teminat Grubu	Değerleme Katsayıları
TL	TL	1.00
Döviz (USD,EUR)	DVZ	0.95
Hazine Bonosu	HB	0.91
Devlet Tahvili	DT	0.91
Döviz Endeksli Devlet Tahvili	DTE	0.83
Teminat Mektubu (TL)	TM	1.00
Teminat Mektubu (EURO ve USD)	TM	0.95

(2) Teminatlar, Takasbank tarafından gün sonunda değerlemeye tabi tutulur. DİBS teminatlar, TCMB tarafından belirlenen DİBS'lerin gösterge niteliğindeki günlük değerleri kullanılarak değerlendirilir. USD ve EUR teminatlar ise TCMB tarafından ilan edilen günlük döviz alış kurları kullanılır.

Teminat yatırma

MADDE 32 – (1) Üyeler, teminat hesaplarına Takasbank sistemi üzerinden teminat yatırır.

(2) Teminat yatırma işlemleri, Takasbank sisteminin açık olduğu saatler içerisinde yapılabilir.

(3) Üyeler, yazılı olarak teminat yatırma talimatı verebilirler, bu durumda üye adına teminat yatırma işlemi Takasbank kullanıcıları tarafından gerçekleştirilir.

(4) Yarım iş günlerinde, hafta sonu ve resmi tatil günlerinde teminat yatırma işlemi gerçekleştirilmez.

Teminat çekme

MADDE 33 – (1) Üyeler, teminat hesaplarından Takasbank sistemi aracılığı ile serbest hesaplarına veya Takasbank'a bildirdikleri aracı banka hesaplarına teminat çekme işlemi yapabilirler.

(2) Üyelerin günlük işlem teminatını çekme işlemi Takasbank sistemine iletmeleri durumunda, EPIAŞ'ın teminat çekme işlemi onaylaması sonrasında ilgili teminat tutarını çekebilirler. Günlük işlem teminat çekme talepleri iş günlerinde saat 15:00 itibari ile EPIAŞ'ın onayına gönderilir.

(3) Üyeler dengesizlik veya fatura işlem teminatlarını, EPIAŞ tarafından bildirilen bulundurulması gereken teminat tutarının üzerinde teminat bulundurmaları durumunda sözkonusu teminat fazlasını çekebilirler.

(4) Üyelerin teminat çekme işlemi gerçekleştirilmesi durumunda Takasbank nezdinde tutulan nakit TL, yabancı para ve DİBS teminatlar aracı banka hesabına otomatik olarak gönderilir.

(5) Teminat çekme son saatlerine aşağıda yer verilmiştir.

<u>Nakit (TL)</u>	<u>Nakit dışı (USD, EUR, DİBS, Teminat Mektubu)*</u>
15:40	17:00

(*) Takasbank dışına transferlerde Nakit Operasyon/Saklama kurumu operasyon iş kuralları uygulanır.

(6) Üyeler, yazılı olarak teminat çekme talimatı verebilirler, bu durumda Üye adına teminat çekme işlemi Takasbank kullanıcıları tarafından gerçekleştirilir.

(7) Yarım iş günlerinde, hafta sonu ve resmi tatil günlerinde teminat çekme işlemi gerçekleştirilmez.

(8) EPIAŞ tarafından bulundurulması gereken nakit ve toplam teminat bilgisinin Takasbank' a birden fazla iletilmesi durumunda son iletilen bakiyeler üzerinden eksik teminatı olan üyelere yeniden bilgilendirme yapılır.

Teminat tamamlama çağrısı

MADDE 34 - (1) Teminat tamamlama çağrısı esas olarak elektronik ortamda yapılır. Takasbank'ın teminat tamamlama çağrısını elektronik ortamda göndermesini müteakip, üyenin başkaca bir ihbar ve bildirim gerekliliğinin kalmaksızın çağrıyı aldığı kabul edilir.

(2) Teminat tamamlama çağrısı yapılan üye, teminat mektubu dışındaki teminatlarını Takasbank'a yatırır.

(3) Teminat mektuplarının kabulü ve saklanması EPIAŞ tarafından yapıldığından Takasbank sisteminde teminat olarak üye adına yatırılması EPIAŞ tarafından yapılır.

(4) Teminat tamamlama son saatleri EPIAŞ tarafından belirlenip Üyelere duyurulur. Takasbank üyelere ait toplam değerlenmiş fatura işlem ve dengesizlik teminatı tutarlarını içeren dosyayı saat 15.00'de EPIAŞ'a gönderir. EPIAŞ ise üyelere ait hesapladığı fatura işlem ve

dengesizlik teminatı tutarlarını saat 15.45'te Takasbank'a bildirir ve Üyeler eksik teminat tutarlarını bildirimini takip eden ilk iş günü saat 15.00'e kadar tamamlar.

Nakit teminatların nemalandırılması

MADDE 35 - (1) Üyeler tarafından tesis edilen Türk lirası teminatları, zorunlu karşılık olarak tesis edilecek kısmı düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden, kredi riski ve likidite koşulları dikkate alınarak, Takasbank tarafından mümkün olan en iyi koşullarla nemalandırır. Nemalandırma işlemi, Takasbank limitleri dâhilinde yapılır.

(2) Nemalandırılma sonucu elde edilen brüt nema tutarlarından, vergi ve diğer yasal yükümlülükler ile Takasbank komisyonu dağıtım esnasında düşülür.

(3) Nemalandırma son saati tam iş günlerinde saat 15:40, yarım iş günlerinde saat 10:45'tir.

(4) Nema istemeyen üyeler için nemalandırma işlemi yapılmaz. Buna ilişkin tercih nemalandırma son saatinden önce sistemde tanımlanmış olması gerekmektedir.

ALTINCI BÖLÜM Çeşitli Hükümler

Ücret ve komisyonlar

MADDE 36- (1) Prosedür kapsamındaki verilen hizmetlere ilişkin Takasbank ücret tarifesi, EPIAŞ'ın görüşü alınarak belirlenip üyelere duyurulur.

(2) Ücret ve komisyonlar, işlemin niteliğine göre işlem esnasında tahsil edilir veya aylık olarak hesaplanarak tahakkuk ettirilir.

(3) Tahakkuk tarihinden itibaren 2 iş günü içerisinde itiraz edilmeyen ücret ve komisyon tutarı kabul edilmiş sayılır.

(4) Aylık olarak hesaplanan ücret ve komisyonların tahakkuk tarihinden itibaren 3 iş günü içerisinde ödenmesi gerekir. Katılımcılar, aylık olarak tahakkuk ettirilen komisyon borçlarını tahakkuk tarihinden itibaren 3 iş günü içerisinde, serbest hesaplarındaki bakiyeyi kullanarak Doğal Gaz Piyasası menüsünde yer alan "Ödeme İşlemleri" ekranından Takasbank komisyon borcu ödemesi'ni seçerek manuel olarak ödeyebildikleri gibi, doğrudan üyelik teminatı ve/veya komisyon hesabına borç tutarı kadar nakit göndererek de kapatabilirler.

(5) Süresi içerisinde ödenmeyen aylık komisyonlar üyelerin öncelikle serbest sonrasında üyelik teminatı hesabından re'sen tahsil edilir.

Disiplin hükümleri

MADDE 37 - (1) Bu Prosedürde belirlenen yükümlülüklere uymayan üyeler hakkında Merkezi Takas Yönetmeliği'nin yedinci bölümünde yer alan disiplin hükümleri uygulanır.

Uygulama Esasları

MADDE 38 – (1) Takasbank, bu prosedür hükümlerini yorumlamaya, bu prosedürde yer almayan ya da açıklık bulunmayan konularda genel hükümleri de göz önünde bulundurarak karar vermeye yetkilidir. Prosedürde yer alan uygulama esaslarına ilişkin değişiklik yapmadan önce EPIAŞ'ın görüşü alınır.

MADDE 39 - (1) Prosedür yayım tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 40 - (1) Prosedür hükümlerini Genel Müdür yürütür.